

پرونده روزنامه صبا درباره ابعاد و رویکرد بیانیه خانه سینما به مناسبت روز

خانه سینما به دنبال

فرهمناد نظریان
گفت و گو

چندی پیش در روز ملی سینما، هیئت رئیسه خانه سینما برخلاف سال‌های گذشته که این روز خجسته را با دعوت از اهالی سینما به جشن می‌نشست، از این رویکرد چندین ساله امتناع کرده و در بیانیه‌ای صریح خطاب به مسئولان و سینماگران وضعیت سینمای امروز ایران را بغرنج‌تر از آن اعلام کرد که بتوان برای آن جشنی برگزار کرد... پس از انتشار این بیانیه نظرات مختلفی در بین اهالی سینما و سینماگران و صنوف سینمایی و اهالی رسانه و منتقدان سینما به میان آمد. برخی رویکرد این جریان را در شرایط کنونی سینمای کشور مثبت و برخی منفی تلقی کردند. به همین منظور روزنامه صبا برای بررسی بیشتر ابعاد این مسئله تصمیم گرفت با برخی اهالی فرهنگ و هنر در این باره به گفت و گو بنشیند. با این توضیح که اکثر اهالی سینما از شرکت در این گفت و گو انصراف داده و عنوان کردند که ترجیح می‌دهند در این باره سکوت کنند. با این وجود چند تن از دغدغه‌مندان از جمله سیدرضا اورنگ، حجت‌الله سیفی، افشین سنگ‌چاپ، دکتر حسن خجسته باقرزاده و ایمان کرمان نظرات خود را با صبا به اشتراک گذاشتند. در ادامه با پرونده رویکرد خانه سینما از انتشار بیانیه اخیر همراه باشید.

دکتر حسن خجسته (معاون اسبق صدای رسانه ملی):
بهتر است، چیزی نگوییم

من بیانیه را نخوانده‌ام اما اگر مفهوم آن این است که سینمای کشور از سوء مدیریت دچار خسران و بحران شده است، کاملاً درست می‌گوید. اما به طور کلی نباید درباره این مسائل صحبت کرد، چرا که صحبت کردن درباره این چیزها یعنی ضریب دادن به مشکل‌ها! چشم پوشی و رد شدن از گله‌گذاری و ایراد گرفتن‌ها راهکار بهتری است. حتی پرداخت رسانه‌ای به این مسائل هم کمکی به اوضاع نمی‌کند. چرا که اگر هر کسی نظری بدهد و دیگری هم بخواهد جوابی‌ای را برای او آماده کند، خودش نوعی آسیب است. این مسائل درون سازمانی است و بهتر است خود مسئولین در جلسات خصوصاً آنها را حل و فصل کنند، این اخلاق است. هر سازمان و هر ارگانی چه خانه سینما و ... دچار ضعف‌ها و قوت‌هایی است و نمی‌شود صرف یک بیانیه یا هر اقدام دیگر عملکرد نهادی را زیر سؤال برد. بطور کلی در فضایی هستیم که باید از تضادها بپرهیزیم و به جای گله‌گذاری و ... راهکار پیشنهاد بدهیم و با نقد مصلحانه کنار هم باشیم. شرایط کشور ما خاص است، هیچ جای دنیا به اندازه ایران شبکه‌های معاند که برخلاف رسانه‌های داخلی محتوا تولید می‌کنند، ندارد. در این شرایط نقد باید آداب خود را داشته باشد. یعنی ایرادهای که همه می‌دانیم هست را در خفا به دور از گوش نامحرمان به یکدیگر متذکر شویم.

سیدرضا اورنگ (منتقد سینما):
همه چیز یک نمایش و بازی است

این بیانیه چیز جدیدی نیست و سالهاست که این حرف‌ها مکرراً تکرار شده است. نکته بعدی اینکه مشخص نیست هیئت مدیره خانه سینما با این بیانیه موافق بوده‌اند یا خیر، چرا که به نظر می‌رسد هیئت رئیسه خانه سینما به صورت خود رای این کار را انجام داده است. در طول ۳۰ سال فعالیت این نهاد، بنده بارها بر روی این مسئله متذکر شده‌ام که این خانه سینما، آن خانه سینما که باید باشد، نیست. این نهاد ادعا می‌کند که مستقل است در حالی که اینطور نیست. همان طور که آقای انتظامی چند سال پیش در پی شفاف‌سازی، خانه سینما را زیر مجموعه‌ای از سازمان سینمایی عنوان کرد و از بودجه‌هایی که به این نهاد از طرف دولت کمک شده است، پرده برداشت. همین طور خود آقای عسگرپور در مصاحبه‌ای به تازگی اعلام کرد که تمام هزینه‌های خانه سینما از سازمان سینمایی تأمین می‌شود و وابسته به بخش دولتی است. با این پیش فرض، سازمانی که از نظر مالی وابسته به بخش دولتی است نمی‌تواند ادعا کند که مستقل است. به همین خاطر است که متأسفانه حالا شاهد هستیم نهادی که نمی‌تواند به وظیفه سازمانی و رسالت خود جامه عمل بپوشاند به سراغ حاشیه‌سازی می‌رود! در صورتی که سینما به ماهو سیاسی نیست و مشکلی با سیاست ندارد، آنچه که سینما و سینماگران امروز را گرفتار کرده

شده است، مدتی است که حتی کارگردان و فیلمبردار سوری هم پیدا شده است. از زمانی که خانه سینمای حاضر کارش را شروع کرد به همین شکل این شکاف و فضای دو قطبی عمیق و عمیق تر شد. دلیل آن هم بودجه و امکانات دولتی در خانه سینما است و موقعیت‌هایی که پست‌های دولتی از جمله خانه سینما و ... برای افراد سینمایی ایجاد می‌کند، آسیبی بسیار خطرناک است که ترکش‌های آن را شاهد هستیم. این موقعیت‌ها باعث شده که خود مسئولان با بودجه دولتی و امکانات و موقعیتی که برایشان فراهم شده ده‌ها فیلم و سریال بسازند. چنانچه اگر این بودجه دولتی نمی‌بود اصلاً این درگیری و اختلاف‌ها وجود نداشت. در نهایت این بیانیه و سایر جریان‌های که به راه می‌افتد مبین همان سیاست قدیمی انگلیسی است که می‌گوید؛ تفرقه بینداز و حکومت کن! پس همه اینها یک بازی است، و گرنه چطور ممکن است کسانی که از همین جریان برآمده و فربه شدند حالا این بیانیه را بدهند؟ پس همه چیز یک نمایش و بازی برای درگیر کردن اعضا یا یکدیگر است. الان همه صنوف در چهار تشکل چنان با هم درگیر هستند که امکان مسامحه و وحدت‌شان دور از تصور است، به این علت که

است؛ مشکلات معیشتی و عدم امنیت شغلی آنهاست. هنر سینما با وجود ساختارهای نظام‌مندی چون سالن‌دار و تهیه‌کننده می‌تواند هنری مستقل و پویا باشد، وقتی با معضلاتی مانند شرایط حاضر در سینما روبرو هستیم به این معنی است که اهالی این صنف خودشان به هم کمکی نمی‌کنند و در یک جریان هدفمند مکتب خوبی برای ترویج این هنر نیستند. به همین صورت است که اکثریت قشر سینمایی کشور وضعیت مالی خوبی ندارند، حتی تهیه‌کنندگانی که سالهاست در این حوزه فعالیت می‌کنند، چندین سال است که بیکار شده‌اند. در آمد سینمای امروز کشور تنها به عده‌ای خاص می‌رسد. ماحصل این جریان در طول این سالها به تولید فیلم‌هایی می‌انجامد که چون با بودجه دولت ساخته شده، برای صاحب اثر سوددهی مالی‌اش هیچ اهمیتی ندارد. وقتی تهیه‌کننده‌ای برای تولید اثر از جیب خودش خرج نمی‌کند، چه اهمیتی دارد که برای اثر در اکران سینمایی و یا در مواجهه با مخاطب چه اتفاقی خواهد افتاد؟ چرا که قبل از اینکه فیلم به فروش برسد، همه عوامل دست‌مزد خودشان را گرفته و رفته‌اند. از زمانی که خانه سینما آمد، باب این تهیه‌کنندگان سوری هم باز